

ARCHIWUM KARLA DEDECIUSA PRZY COLLEGIUM POLONICUM W SŁUBICACH
KATEDRA BADAŃ NIEMCOZNAWCZYCH UNIwersYTETU ŁÓDZKIEGO
MUZEUM MIASTA ŁODZI

KARL DEDECIUS ARCHIV DER EUROPA-UNIVERSITÄT VIADRINA FRANKFURT (ODER)
LEHRSTUHL FÜR DEUTSCHLANDSTUDIEN DER UNIVERSITÄT LODZ
MUSEUM DER STADT LODZ

ROCZNIK KARLA DEDECIUSA

Dedeciana – tłumaczenie – recepcja

KARL DEDECIUS - JAHRBUCH

Dedeciana – Übersetzung – Rezeption

Tom / Band VIII

Łódź 2015

Rocznik Karla Dedeciusa / Karl Dedecius-Jahrbuch, t./Bd. VIII, Łódź 2015

© COPYRIGHT by Krzysztof A. Kuczyński (Titel und Konzeption der Serie)

Zespół recenzentów / Gutachter:

prof. dr hab. Edward Białek (Wrocław), prof. dr hab. Katarzyna Grzywka (Warszawa),
prof. dr hab. Elżbieta Hurnik (Częstochowa), prof. dr hab. Lech Kolago (Warszawa),
prof. dr hab. Bonifaz Miazek (Wien), prof. dr hab. Jan Paćławski (Kielce),
prof. dr hab. Tomasz Pszczołkowski (Warszawa)

Redaktor naczelny / Chefredakteur:

prof. dr hab. Krzysztof A. Kuczyński (Łódź)

Zastępca redaktora naczelnego / Stellvertretender Chefredakteur:

mgr Błażej Kaźmierczak (Ślubice / Frankfurt (Oder))

Sekretarz naukowy Redakcji / Wissenschaftlicher Redaktionssekretär:

dr Ernest Kuczyński (Łódź)

Zastępca sekretarza Redakcji / Stellvertretender Redaktionssekretär:

Daniel J. Lemmen (Ślubice / Frankfurt (Oder))

Kolegium redakcyjne / Redaktionskomitee:

prof. dr hab. Tadeusz Błażejewski (Łódź), prof. dr hab. Maria Krysztofiak (Poznań),
prof. dr hab. Julian Maliszewski (Opole), prof. dr hab. Jan Miodek (Wrocław),
prof. dr hab. Piotr Obrączka (Opole), prof. dr hab. Hubert Orłowski (Poznań),
prof. dr hab. Grażyna Barbara Szewczyk (Katowice),
prof. dr hab. Irena Światłowska-Prędota (Wrocław)

Redaktorzy techniczni / Gestaltung:

mgr Błażej Kaźmierczak, Daniel J. Lemmen

Adres Redakcji / Redaktionsadresse:

Katedra Badań Niemcoznawczych, Uniwersytet Łódzki
90-131 Łódź, ul. Narutowicza 59a
tel./fax: 0048 42 66 55 401 / e-mail: niemcoznawstwo@op.pl

Collage na okładce: Roman Cieślewicz, *Karl Dedecius*

Titelbild: Roman Cieślewicz, *Karl Dedecius*

Materiałów niezamówionych Redakcja nie zwraca
Für unverlangt eingesandte Materialien wird keine Haftung übernommen

ISBN 978-83-62844-51-7

Złożono do druku – maj 2015

In Druck gegeben – Mai 2015

Druk i oprawa: Zakład Graficzny UW. Zam. 276/2105

Spis treści / Inhalt

I. Z warsztatu Karla Dedeciusa / Aus der Werkstatt von Karl Dedecius

1. Rubinstein 9
2. Selig sind, die Frieden stiften 11

II. Artykuły / Artikel

1. Maria Krysztofiak
Meister der Transkulturation. Der Fall Karl Dedecius 19
2. Grażyna Barbara Szewczyk
Poezja Tuwima w przekładach Karla Dedeciusa 29
3. Julian Maliszewski
Liryka Anny Achmatowej w przekładach Karla Dedeciusa 37
4. Paweł Bąk
Jak tłumaczyć aforyzmy. *Myśli nieuczesane* Stanisława Jerzego
Leca w przekładzie Karla Dedeciusa 53
5. Mirosława Zielińska
Spojrzenie na strategie kreowania wizerunku literatury polskiej
oraz jej zapośredniczenia w niemieckim kręgu przez Karla
Dedeciusa z perspektywy roku 2014 65
6. Marta Wiśniowska
Transfer polskich odniesień kulturowych w niemieckich
przekładach wierszy Wisławy Szymborskiej 83
7. Anna Fimiak-Chwiłkowska
„Poezja jest przekładalna – jako poezja – tylko środkami poezji”.
O kompetencji poetyckiej tłumacza na przykładzie tłumaczeń
poezji Tadeusza Różewicza 91
8. Aleksandra Wilkus
Poeta vs poeta-tłumacz. O niemieckim i norweskim przekładzie
wiersza Czesława Miłosza *Campo di Fiori* 103

9. Krzysztof A. Kuczyński
Z korespondencji Karla Dedeciusa do Horsta Bienka.
Rekonesans 115
10. Błażej Kaźmierczak
„Weder Exil-Solidarność noch Filiale Warschaus”? czyli Wokół
atmosfery w Polsce i w kołach emigracyjnych wobec powstania
Deutsches Polen-Institut (1979-1985). Próba rekonesansu
na podstawie Archiwum Osobistego Karla Dedeciusa 127

III. Wywiady / Interviews

1. „Bazowałem na korzeniach Renesansu...”. Z prof. dr. *h.c. mult.*
Karlem Dedeciusem rozmawia Krzysztof A. Kuczyński 147
2. „Ich konnte miterleben, wie intensiv dieser Gedankenaustausch
war...”. Interview mit Manfred Mack, einem Mitarbeiter des
Deutschen Polen-Institutes in Darmstadt (Ilona Czechowska) 153
3. „Praca organiczna zawsze przynosi najlepsze skutki...”.
Błażej Kaźmierczak, kierownik Archiwum Karla Dedeciusa
przy Collegium Polonicum w Słubicach, w rozmowie
z Justyną Myślecką 159

IV. Miscellanea

1. Doris Liebermann
„Setze den ersten Schritt in die Wüste”. Ein Radiofeature zum 85.
Geburtstag von Karl Dedecius (2006) 171
2. Marta Potaszkiewicz
„Tłumacz to, co oryginalne...”. Wystawa „Karl Dedecius i inni
tłumacze literaccy” w Collegium Polonicum w Słubicach 185

V. Biogramy autorów / Zu den Autoren 205

VI. Streszczenia / Zusammenfassungen 211